

खनिजांचे पूर्वक्षण व अवैध खाणकाम व उत्खनन
नियंत्रणासाठी वित्तीय तरतूद.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: एमनजी-०८१६/प्र.क्र.७१/उद्योग-९
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
तारीख :- २०.०९.२०१६

वाचा :- शासन अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग क्र.एमनजी-०८१६/प्र.क्र.७१/उद्योग-९,
दिनांक ०१.०९.२०१६.

प्रस्तावना-

महाराष्ट्र खनिज विकास (निर्मिती व उपयोजन) अधिनियम, २००१ शासन अधिसूचना, दि. २१ एप्रिल, २००१ अन्वये राज्यात खनिज महसूलाच्या उत्पन्नापैकी १० % रक्कम प्रतिवर्षी अर्थसंकल्पित करून खाण बाधित क्षेत्राच्या विकासासाठी देण्यात येत होती. केंद्रीय खाण मंत्रालयाने नुकतेच शासन अधिसूचना दिनांक २७ मार्च, २०१५ नुसार खाण व खनिजे विकसन व विनियमन, अधिनियम, २०१५ नुकताच अधिसूचित केला असून, प्रस्तुत अधिनियमाच्या कलम-९ (ब) च्या तरतुदीनुसार प्रत्येक जिल्ह्यात खनिज विकास प्रतिष्ठान स्थापन करण्याच्या सूचना आहेत. सदर जिल्हा खनिज प्रतिष्ठान यांना संबंधित जिल्ह्यातील खाणपट्टाधारकांकडून स्वामित्वधनाव्यतिरिक्त अंशदान स्वरूपात निधी प्राप्त होणार आहे. जिल्हा खनिज विकास प्रतिष्ठान ही यंत्रणा नव्याने अस्तित्वात येणार असल्याने, प्रचलित महाराष्ट्र खनिज विकास (निर्मिती व उपयोजन) अधिनियम, २००१ निरसित करण्यास शासनाने मान्यता दिली आहे. त्याबाबत स्वतंत्ररित्या कार्यवाही विधी व न्याय विभागाच्या स्तरावर चालू आहे.

२. खनिज विकास प्रतिष्ठान निर्मितीनंतर महाराष्ट्र खनिज विकास (निर्मिती व उपयोजन) अधिनियम, २००१ रद्द झाल्याने शासन निर्णय उद्योग विभाग, दिनांक १/८/२०१२ च्या तरतुदीप्रमाणे महाराष्ट्र खनिज विकास निधी वितरित करण्याची कार्यपद्धती देखील संपुष्टात आली आहे. यास्तव राज्यातील खनिज संपत्तीचे पूर्वक्षण करून जास्तीत जास्त खाणपट्टे लिलाव प्रक्रियेकरिता उपलब्ध करणे आवश्यक असल्याने, त्याकरिता निधीची तरतूद करणे शासनाच्या विचाराधीन होते.

शासन निर्णय-

उपरोक्त वस्तुस्थिती लक्षात घेता, राज्यातील खनिजांच्या पूर्वक्षणाकरिता व अवैध खाणकाम नियंत्रणासाठी प्रत्येक वर्षी खनिज महसूलाद्वारे (प्रमुख व गौण खनिजे) स्वामित्वधनाच्या १.० % रक्कम या प्रयोजनासाठी अर्थसंकल्पिय तरतुदीद्वारे उपलब्ध करून देण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे.

प्रस्तुत निधीतून खालील बाबीं अनुज्ञेय राहतील -

- १) संचालक, भूविज्ञान व खनिकर्म यांच्यामार्फत राज्यातील विविध खनिजांच्या पूर्वक्षणाची कामे.
- २) प्रत्येक जिल्ह्यातील प्रमुख व गौण खनिजाच्या अवैध उत्खननांवर नियंत्रण व प्रतिबंध.
- ३) संचालक, भूविज्ञान व खनिकर्म यांना पूर्वक्षणाकरिता साहित्य सामुग्री व प्रशासकीय खर्च.
- ४) खनिज लिलावाकरिता अपेक्षित उपाययोजना, प्रसिध्दी व अन्य आस्थापनाविषयक खर्च.

प्रस्तुत प्रयोजनाकरिता निधी प्रत्येक वर्षी अर्थसंकल्पिय तरतुदीद्वारे संचालक, भूविज्ञान व खनिकर्म संचालनालय, नागपूर यांना उपलब्ध करून देण्यात येईल.

प्रस्तुत शासन निर्णय मंत्रीमंडळाने दिनांक /१०० २०१६/८ रोजी दिलेल्या मान्यतेच्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०९२०१२२३४६५७१० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(संजय इंगळे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव (५ प्रती).
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव.

३. मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
४. मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
५. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
६. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
७. मा. मंत्री (उद्योग व खनिकर्म), महाराष्ट्र राज्य.
८. मा. राज्यमंत्री (खनिकर्म), महाराष्ट्र राज्य.
९. मा. सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.
१०. मा. सर्व पालकमंत्री, संबंधित जिल्हा.
११. सर्व सन्माननीय विधानसभा / विधानपरिषद सदस्य.
१२. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२.
१३. अपर मुख्य सचिव (वित्त) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१४. अपर मुख्य सचिव (नियोजन) नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१५. प्रधान सचिव (व्यय) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१६. प्रधान सचिव (कौशल्य विकास विभाग), मंत्रालय, मुंबई-३२
१७. प्रधान सचिव (वने) महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१८. प्रधान सचिव, पर्यावरण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१९. सचिव, विधी व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
२०. संचालक, भूविज्ञान व खनिकर्म संचालनालय, नागपूर.
२१. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य खनिकर्म महामंडळ लि. नागपूर
२२. सर्व उप संचालक, भूविज्ञान व खनिकर्म संचालनालय, प्रादेशिक कार्यालय, नागपूर / चंद्रपूर/
औरंगाबाद/ कोल्हापूर.
२३. सर्व जिल्हाधिकारी, संबंधित जिल्हा.

२४. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद
२५. सर्व जिल्हा खनिकर्म अधिकारी,
२६. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई.
२७. महालेखापाल (लेखा परीक्षा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई.
२८. महालेखापाल (लेखा परीक्षा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-२, नागपूर.
२९. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, संबंधित जिल्हा
३०. सर्व कार्यासने, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.